

Virtuální asistenti v knihovně

Libuše Pavlicová
Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně

Voice computing

- obor vyvíjející hardware nebo software ovládaný hlasem
- produktem jsou **technologie** a zařízení
- voice-first device
 - primární rozhraní pro vstup i výstup je hlas
 - využívá umělou inteligenci a strojové učení
 - cloudové řešení
- digitální / inteligentní osobní / chytrí / hlasoví / **virtuální asistenti**
- chytré reproduktory (smart speakers) vs. aplikace

Hlavní hráči na trhu

Google

- Google Assistant
- [Google Home](#)
- ekosystém Google
- mobilní telefony s Androidem a iOS

Amazon

- asistentka Alexa
- [Amazon Echo](#)
- mobilní aplikace

Apple

- asistentka Siri
- [Apple HomePod](#)
- ekosystém Apple
- mobilní telefony
- chytré hodinky

Výhody hlasového ovládání

- rychlost
- bezkontaktnost (hands-free) - multitasking
- intuitivní užití přirozené řeči
- empatie
- vhodné pro osoby s postižením zraku, špatně pohyblivé, nemocné
- snadno ovladatelné dětmi, seniory, lidmi s funkční negramotností

Rizika a nevýhody virtuálních asistentů

- etické aspekty – [obava o soukromí](#)
- záznam řečeného a zpracování v cloudu
- hacking
- sexismus (ženské hlasy)
- děti (soukromí, ochrana, výchova, bossing)
- jazyková omezení
 - Alexa [zatím nemluví česky](#), Google jen někdy

Nejpoužívanější funkce

- alarmy, připomínky, seznamy
- počasí, čas
- otázky na fakta
- zpravodajství, hudba, podcasty, čtení
- hry, vtipy, konverzace
- ovládání chytré domácnosti
- vyhledávání nejbližší restaurace/obchodu/služby

Co ještě umí

- rozpoznat hlasy různých lidí
- propojit se s online kalendářem
- vykonávat rutinní sled činností
- posílat zprávy, vysílat jako interkom
- propojit se s jinými službami (Audible, Kindle, Spotify)
- nakupovat online, objednat taxi
- programovat individuální procedury – Skills, Actions

K čemu to může být v knihovně?

Podpora uživatelů v budově

- referenční služby
- tlumočení cizincům
- podpora znevýhodněným
- technologie k vyzkoušení
- aktivity pro děti

Podpora uživatelů zvenčí

- vlastní skills/actions
 - akce knihovny
 - provozní doba
 - tipy na čtení
 - hledání v katalogu
 - ovládání čtenářského konta

Příklady využití v knihovnách – svět

- Půjčování zařízení čtenářům (Library of Things)
[Indian Prairie Public Library, Illinois](#)
[Framingham Public Library, Massachusetts](#)
- Vývoj vlastních Skills/Actions pro vyhledávání v katalogu, ovládání čtenářského konta, informování o akcích a službách
[Parks Libro Public - Iowa State University Libraries](#)
[Granville Public Library](#)
[Worthington Libraries, Ohio](#)
- Přehrávání vypůjčených audionahrávek (Hoopla)
[Los Angeles Public Library](#)

Příklady využití v knihovnách – ČR?

- Neznáme – žádná odezva na výzvu
- Makerspace – technozookoutek (technology petting zoos)
- Management studoven – rezervace, časové limity
- Aktivita pro děti – kroužek hravé angličtiny, zvukové kulisy, hry
- Řízení „chytré knihovny“ – světla, vytápění, zámky, meteostanice
- Služby cizojazyčným uživatelům
- Faktografické otázky – referenční služby

Zajímavé zdroje

- Nicole Hennig – [Siri, Alexa, and Other Digital Assistants: The Librarian's Quick Guide](#)
- [Speaker Skills for Library Management](#)
- [Voice Assistants, Connecting You to Your Library](#)
- [Voice assistants](#)
- [Using Alexa in a Public Library](#)
- [Echo Dot Translation Assistance](#)
- [Your Library Needs to Speak to You](#)
- [Recenze hlasových asistentů pro chytrou domácnost](#)

přednášející, Alexa i Google Asistent

Děkuji za
pozornost

